

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobcov **1/ J. P.**, bývajúcí v Č., **2/ E. P.P.**, bývajúca v Č., obaja zastúpení Advokátskou kanceláriou JUDr. J. Varmus s.r.o., Čadca, Palárikova 83, proti žalovanému **M. P.**, bývajúcemu v Č., zastúpenému JUDr. Idou Cabanovou, advokátkou v Banskej Bystrici, Mičinská cesta 35, **v konaní o určenie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam**, vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp.zn. 4 C 164/2007, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 25. septembra 2014 sp.zn. 9 Co 574/2014

t a k t o :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobcom 1/, 2/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Čadca (v poradí tretím) rozsudkom z 29. októbra 2013 č.k. 4 C 164/2007-415 určil, že žalobcovia 1/, 2/ sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti CKN 14194/4 o výmere 149 m², katastrálne územie Č., podľa geometrického plánu Ing. A. T. zo dňa 14. decembra 2012 č. GP 4 C 164/2007, ktorý bude tvoriť neoddeliteľnú súčasť rozsudku a ktorá zodpovedá časti parcely CKN 14194 záhrada o výmere 457 m², katastrálne územie Č., zapísané na LV č. X. a zodpovedá v uvedenom rozsahu aj parcele EN č. 17273, a to žalobca 1/ J. P. rodné číslo X. o podiele 6/32 a žalobkyňa 2/ E. P.P., rodné číslo X. o podiele 6/32. Vyslovil, že žalovaný je povinný nahradiť žalobcom 1/, 2/ trovy konania vo výške 2 551,64 Eur v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku, na účet právneho zástupcu žalobcov 1/, 2/ AK Varmus s.r.o., Palárikova 83, Čadca.

V odôvodnení svojho rozhodnutia okresný súd uviedol, že na pojednávaní dňa 29. októbra 2013 pripustil zmenu návrhu vo vzťahu k parcele CKN 14194/4 o výmere 149 m² vytvorenej geometrickým plánom, ku ktorej žalobcovia žiadali určiť spoluvlastníctvo

pre žalobcu 1/ v podiele 6/32 a pre žalobkyňu 2/ v podiele 6/32. Takýmto predmetom sporu v nadväznosti na § 152 ods. 2 a § 153 ods. 2 O.s.p. bol viazaný a o takomto predmete sporu aj rozhodol. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že z reálne vydedenej nehnuteľnosti EN 17273 právnym predchodcom žalobcov i žalovaného po súrodeneckej deľbe pripadli žalobcom a ich právnym predchodcom podiely po B. P., V. P., J. P. a M. P.. Nepripadli im podiely po otcovi žalovaného R. P. a jeho žene F. M. a sestre F. M. rod. P.. Keďže nehnuteľnosť EN je identická s pozemnoknižnou parcelou zapísanou vo vložke 524, výpočet podielov znalca k tejto pozemnoknižnej parcele je na čl. 135 spisu. Pod B9 J. P. 6/32, V. P. pod B9 B 6/32, M. P. 13D 3/32 pod 14 B 2/32. Preto v nadväznosti na ustanovenie § 123, 136 a 137 Občianskeho zákonníka, § 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka z dôvodov už uvedených rozhodol, že čo do spornej nehnuteľnosti CKN 14194/4 o výmere 149 m², katastrálne územie Č., ktorá je identická s časťou CKN 14194 - záhrada o výmere 457 m², zapísanou na LV č. X. a v rovnakom rozsahu s EN č. 17273 sú žalobcovia jej podielovými spoluvlastníkmi a to žalobca 1/ v podiele 6/32 a žalobkyňa 2/ v podiele 6/32. Vlastnícke právo v uvedenom rozsahu bolo na žalovaného zapísané bez právneho titulu (nad rozsah právoplatného titulu nadobudnutia). V uvedenom rozsahu titul nadobudnutia spoluvlastníckeho práva naďalej svedčí žalobcom, na základe právnych úkonov, ktoré v konaní preukázali. S predmetom vlastníctva nedisponovali v prospech žalovaného. V uvedenom rozsahu tvoriacom predmet sporu nepreukázal titul nadobudnutia resp. jeho titul nadobudnutia je v tomto rozsahu neplatný podľa § 123 Občianskeho zákonníka a § 39 Občianskeho zákonníka. Matka nemohla platným spôsobom previesť žalovanému väčší pozemok než aký ku dňu prevodu vlastnila. Preto právny úkon prevodu nad uvedený rozsah je neplatným právnym úkonom, do uvedeného rozsahu je platným právnym úkonom.

Právnymi titulmi (platnými) nadobudnutia spoluvlastníckeho práva žalobcov z dôvodu už uvedených sú dispozičné úkony ich právnych predchodcov B. a A. P. R., ktorí nehnuteľnosti získali od J. P. pod B9 A v podiele 1/4 a V. P. rod. P. v podiele 1/4, a to v roku 1941. V roku 1971 rodičia zaopatrovacou zmluvou darovali polovicu nehnuteľnosti žalobcom 1/, 2/. Žalobcovi 1/ svedčí aj titul nadobudnutia na základe D 835/88 zo dňa 21. októbra 1988 po matke A. P. v podiele 1/4 a darovacia zmluva N 115/89, NZ 120/89 od otca B. v rozsahu 1/4. V súlade s rozsudkom vo veci sp.zn. 6 C 173/1995 a vyhlásením zo dňa 26. mája 1971 čl. 92 B. P. a jeho manželke A. R. k parcele EN č. 12273 patrili aj podiely J. P. so ženou V. a P. M., ktorý im ich odpredali. Čo sa týka výšky podielov vychádzal zo znaleckého posudku Ing. K., ktorý v znaleckom posudku vyriešil odbornú otázku výpočtu podielov (č.l. 122). V súlade

s vyriešením odbornej otázky súd pripustil zmenu návrhu z pôvodne uplatneného nároku žalobcu 1/ z podielu 3/8 na podiel 6/32 a z podielu 1/8 u žalobkyne 2/ na podiel 6/32. Stotožnil sa so záverom znalca a návrhu vyhovel aj čo do veci samej, aj čo do výšky spoluvlastníckych podielov.

Krajský súd v Žiline na odvolanie žalovaného rozsudkom z 25. septembra 2014 č.k. 9 Co 574/2014-451 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa. Žalobcom 1/, 2/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Odvolací súd dospel k záveru, že okresný súd vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, z výsledkov vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a vyvodil správny právny záver. Svoje rozhodnutie náležitým a vyčerpávajúcim spôsobom v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. i odôvodnil. Odvolací súd ďalej uviedol, že z obsahu spisu bolo jednoznačne preukázané, že žalobcovia presvedčenie o tom, že im nehnuteľnosť tvoriaca predmet sporu ako vlastníkom patrí, dôvodne nadobudli z notárskej zápisnice N 569/71, NZ 598/71, na základe ktorej rodičia žalobcu 1/ im na základe zaopatrovacej zmluvy previedli mimo iných i parcelu 17273, o ktorých čestne vyhlásili, že ich odkúpili asi pred 30 rokmi od pozemnoknižných vlastníkov J. P., M. P. a V. P., čo im aj písomne uznali a preto čestne vyhlásili, že tieto pozemky sú v celosti ich. Ďalej potvrdili, že prevádzané nehnuteľnosti sú v časti totožné s parcelou zapísanou v pozemkovej knihe č. 524 ako pozemnoknižná parcela č. 7434. V konaní bolo tiež nesporne preukázané, že nehnuteľnosti, ktoré žalobcovia nadobudli na základe zaopatrovacej zmluvy boli zapísané na žalobcov na LV č. X. na P. J. a E.E. v podiele 1/2-ina a na P. B. a A. v podiele 1/2-ina. V roku 1971 pozemnoknižní vlastníci P. J., V. P. podpísali prehlásenie, že odpredali v 40 rokoch minulého storočia svoj podiel z parcely č. 7434 právnym predchodcom žalobcov, pričom zároveň prehlásili, že nimi odpredaný podiel z pozemnoknižnej parcely č. 7434 je reálne v teréne vydelený v parcelách EN 17272, 17273 a 17276. I odvolací súd na podklade takto zistených skutočností dospel k záveru, že žalobcovia so zreteľom na všetky okolnosti boli dobromyseľní v tom, že im predmetný pozemok patrí ako vlastníkom, keď i výpovedami svedkov bolo v konaní preukázané, že ich právní predchodcovia a neskôr i žalobca nakladali s predmetným pozemkom ako s vlastným, teda že sa oň starali a tento riadne obhospodarovali.

Pokiaľ žalovaný v podanom odvolaní namietal nesprávnosť záveru okresného súdu o tom, že pokiaľ mu jeho matka darovacou zmluvou previedla viac práv ako mala sama, je síce darovacia zmluva v tomto rozsahu neplatná, avšak môže byť podkladom

pre nadobudnutie vlastníctva vydržaním, uviedol, že okrem preukázania právneho dôvodu titulu pre nadobudnutie presvedčenia o tom, že nehnuteľnosť nadobudol ako vlastník, musí preukázať i ďalšie okolnosti, ktoré sú zákonnými predpokladmi vydržania, najmä oprávnenosť a nepretržitosť oprávnenej držby počas celej zákonom stanovenej doby. Tieto skutočnosti však žalovaný v konaní nepreukázal nakoľko vypočutí svedkovia potvrdili, že predmetné nehnuteľnosti obhospodarovali rodičia žalobcu a neskôr žalobca. Navyiac pri zachovaní obvyklej opatrnosti musel žalovaný vedieť, že matka na neho previedla viac práv ako sama mala, a to už i vzhľadom na výmeru nehnuteľností, ktorú na neho v skutočnosti previedla a ktorú podľa dôkazov vykonaných v spise navýšila o 320 m².

Pokiaľ žalovaný poukazoval na konanie vedenom na Okresnom súde Čadca pod sp.zn. 6 C 173/1995 uviedol, že predmetné konanie o návrhu žalobcov nemá žiaden súvis s predchádzajúcim konaním, nakoľko žalobcovia žiadali určiť vlastnícke právo pre seba na základe nimi poukazovaného právneho dôvodu nadobudnutia a presvedčenia o tom, že im predmetný pozemok ako vlastníkom patrí – zaopatrovacej zmluvy, to znamená, že svoje vlastnícke právo odvodzovali i od iného právneho dôvodu ako bol poukazovaný v konaní sp.zn. 6 C 173/1995.

Pokiaľ žalovaný namietal rozhodnutie okresného súdu o trovách prvostupňového konania uviedol, že podľa § 142 ods. 3 O.s.p. aj keď má účastník vo veci úspech len čiastočný, môže súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu. V danom prípade rozhodnutie súdu záviselo i od vykonaného znaleckého dokazovania, a teda podľa názoru odvolacieho súdu i keď okresný súd nesprávne aplikoval ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p., v konečnom dôsledku správne žalobcom priznal plnú náhradu nimi požadovaných trov prvostupňového konania. V priebehu konania z viacerých vyjadrení žalovaného vyplynulo, že si uvedomoval, že vlastníkmi sporného pozemku žalobcovia aj v skutočnosti sú, a napriek tomu popieral ich vlastnícke právo. Pri hodnotení jeho postoja v konaní možno uzavrieť, že značným spôsobom prispel k navýšeniu trov konania, a to nielen z hľadiska samotnej dĺžky konania, ale i potreby vykonania ďalšieho dokazovania. Za takejto situácie odvolací súd považoval za nespravodlivé na vec aplikovať ustanovenie § 150 ods. 1 prípadne odsek 2 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný, ktorého prípustnosť odôvodňoval ustanovením § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p., teda, že konanie

je postihnuté aj inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

V dovolaní namietal, že nesúhlasí s právnymi závermi odvolacieho súdu, že nebol pri držbe dobromyseľný. Poukázal na skutočnosť, že pri rokovaníach predchádzajúcich podaniu návrhu zo strany žalobcov, títo požadovali spolu 228,50 m², pričom ich nárok bol len 55,875 m², čo je len 24,45% z požadovanej výmery pred podaním žaloby na prvostupňový súd. Toto bol aj hlavný dôvod, prečo nedošlo k dohode medzi ním a žalobcami a následne k súdnemu konaniu. Namietal ďalej, že druhým výrokom prvostupňový súd zaviazal ho na úhradu trov konania o výške 2 551,64 Eur. Má za to, že došlo k porušeniu zásady rovnosti účastníkov, keď žalobcovia mali v súdnom konaní len 24,45% úspech v porovnaní s podaným návrhom, ako aj, že samotný predmet sporu bol pred podaním žaloby tak nejasný, že aj samotný súd musel dať vypracovať dva znalecké posudky. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu ako aj rozsudok prvostupňového súdu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, eventuálne zmenil rozhodnutia odvolacieho súdu.

Žalobcovia 1/, 2/ sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť (len) právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, avšak nie v každom prípade, ale iba ak ho právna úprava pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky je v dovolacom konaní oprávnený rozhodnutia odvolacieho súdu preskúmať len v rozsahu, v ktorom bol jeho výrok napadnutý, pričom je viazaný uplatneným dovolacím dôvodom vrátane toho, ako ho dovolateľ obsahovo vymedzil (§ 242 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolacích návrhov v prípadoch uvedených v ustanovení § 242 ods. 2 písm. a/ až d/ O.s.p. Ak nejde o vady uvedené v § 237 O.s.p., neprihliada na vady konania, ktoré neboli uplatnené v dovolaní, iba že by tieto vady mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. dovolanie je prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V danom prípade dovolaním žalovaného nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné, a nejde ani o potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. (procesne) prípustné.

Dovolanie žalovaného by mohlo byť procesne prípustné, len ak by v konaní, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale zaoberal sa tiež otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. (tzv. vady zmätočnosti). Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku aj uzneseniu) odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a prípadne nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Z hľadiska posúdenia existencie niektorých procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd.

Dovolaateľ existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. netvrdil a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Obsah dovolacích námietok smeroval k spochybneniu správnosti právneho posúdenia veci konajúcimi súdmi (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súd ale právnym posúdením veci neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2 Cdo 112/2001 zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je relevantným dovolacím dôvodom, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov však nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. lebo (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdom účastníkovi konania neznemožní realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia (viď napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1 Cdo 62/2010, sp.zn. 2 Cdo 97/2010, sp.zn. 3 Cdo 53/2011, sp.zn. 4 Cdo 68/2011, sp.zn. 5 Cdo 44/2011, sp.zn. 6 Cdo 41/2011 a sp.zn. 7 Cdo 26/2010).

Z dôvodov vyššie uvedených dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalovaného nevyplýva z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p., ani z § 237 O.s.p. Dovolanie preto odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. bez toho, aby skúmal opodstatnenosť dovolateľom uplatnených dovolacích dôvodov v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešným žalobcom síce vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.) dovolací súd ale napriek tomu žalobcom 1/, 2/ nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, pretože tieto si neuplatnili (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. novembra 2015

JUDr. Jozef Kolcun, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová